

การพัฒนาแบบฝึกยูนักรคิด สาระประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านวังดิน
จังหวัดลำพูน

ศุทธิณี พุฒิพัฒน์ชูพงศ์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555

250671

การพัฒนาแบบฝึกยวณักคิด สาระประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านวังดิน
จังหวัดลำพูน

ศุทธิณี พุฒิพิพัฒน์ชูพงศ์

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม ๒๕๕๕

การพัฒนาแบบฝึกยวณักคิดสาระประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านวังดิน
จังหวัดลำพูน

ศุทธิณี พุฒิพิพัฒน์ชูพงศ์

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์พนิดา สิ้นสุวรรณ

.....
รองศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ มั่งคั่ง

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ มั่งคั่ง

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา กำศิริพิมาน

23 พฤษภาคม 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ มั่งคั่ง อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ รองศาสตราจารย์พนิดา สีนสุวรรณ ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ และรองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา กำศิริพิมาน กรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้การค้นคว้าแบบอิสระมีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณคุณนงคราญ เสนสุภา คุณจรินทร์ ศรีสุวรรณ คุณสนธิ ภูมาศ ที่กรุณา เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าแบบอิสระ พร้อมทั้งขอบคุณ คุณประสิทธิ์ ภูมาศ คุณรัชณี ปัญญากรณ์ คุณยุพาพร คำปวน คุณศันสนีย์ หล้าหนัก คุณนราภรณ์ ภูมาศ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบฝึกขบวนการคิด และแบบวัดทักษะการคิดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้รวมทั้งขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมเรียน ทุกคนที่คอยให้คำแนะนำ ให้กำลังใจเป็นอย่างดี และยังสามารถแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ที่ดี มีคุณค่าให้แกกันและกัน ทำให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ขอขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ผู้ให้ชีวิตและให้ทุกสิ่งทุกอย่าง ทำให้ผู้ศึกษา ประสบความสำเร็จในชีวิตมาจนถึงทุกวันนี้ ขอขอบคุณ นายวุฒิพงศ์ พุฒิพิพัฒน์ชูพงศ์ นางสาวลลิตา พุฒิพิพัฒน์ชูพงศ์ นายอดิคุณ พุฒิพิพัฒน์ชูพงศ์ ที่ให้กำลังใจ เอาใจใส่ ดูแล อย่างสม่ำเสมอเป็นอย่างดีจนทำให้ผู้ศึกษาทำงานการค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สำหรับคุณค่าอันพึงมีจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ศุภทินี พุฒิพิพัฒน์ชูพงศ์

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	การพัฒนาแบบฝึกขบวนการคิด สาระประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านวังดิน จังหวัดลำพูน
ผู้เขียน	นางศุทธิณี พุฒิพิพัฒน์ชูวงศ์
ปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนสังคมศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ มั่งคั่ง

บทคัดย่อ

250671

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพของแบบฝึกขบวนการคิด สาระประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านวังดิน กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมของแบบฝึกและแบบวัดทักษะการคิด จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วยแบบฝึกขบวนการคิด สาระประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 ชุด คือ ชุดที่ 1 ดวงอาทิตย์พิชิตเวลา ชุดที่ 2 ดวงจันทร์ผันแปร วันเวลา ชุดที่ 3 ความต่างของเวลา ชุดที่ 4 ลำดับเวลา ชุดที่ 5 เวลากับเหตุการณ์ ชุดที่ 6 ภาพและเวลา แบบวัดทักษะการคิด และแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบฝึกขบวนการคิดมีค่าเฉลี่ยมีความเหมาะสมมาก ดัชนีค่าความสอดคล้องของแบบประเมินแบบฝึกทุกรายการผ่านเกณฑ์ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมระหว่าง 2.83 - 3.00

Independent Study Title	Developing Young Thinker Exercises on History Strand to Promote Thinking Skills of Prathom Suksa 1 Students, Chum Chon Ban Wangdin School, Lamphun Province
Author	Mrs. Suttinee Phutthiphatchuphong
Degree	Master of Education (Teaching Social Studies)
Independent Study Advisor	Assoc. Prof. Dr.Charin Mamgkhang

ABSTRACT

250671

The purposes of this study was to create and develop the quality of the young thinker exercises on history strand for promote thinking skills of Prathom Suksa 1 students, Chum Chon Ban Wangdin School. Samples used to evaluate suitability of the exercises in this study. Samples used to evaluate suitability of the exercises in this study were five experts persons. Instruments used to undertake this research were six lessons of the young thinker exercises on history strand for promote thinking skills of Prathom Suksa 1 students. The exercises included lesson 1: solar systems and time, lesson 2: lunar system and time, lesson 3: time differentiation, lesson 4: time sequence, lesson 5: time and event and lesson 6: time and illustration.

The findings were as follow: Suitability of the young thinker exercises was evaluated at high level. The exercises compatible indexes were passed the expected standard and range of IOC scores was 0.67-1.00. Total mean scores of six lessons were 2.83 - 3.00

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารที่เกี่ยวกับการคิด	6
ความหมายของการคิด	6
ความสำคัญของการคิด	7
ประเภทของการคิด	8
ทฤษฎีเกี่ยวกับการคิด	13
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก	23
ทฤษฎีและแนวคิดในการสร้างแบบฝึก	23
วิธีการเสริมแรง	25
หลักเกณฑ์ในการสร้างแบบฝึก	26
เทคนิคในการสร้างแบบฝึกหัดที่มีลักษณะนำฝึก	27
ลักษณะของแบบฝึกหัดที่ดี	28
การทดสอบหาประสิทธิภาพของแบบฝึก	30
ประโยชน์ของแบบฝึก	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เอกสารที่ข้องเกี่ยวกับเนื้อหาในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	39
กลุ่มเป้าหมาย	39
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	39
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	61
สรุปผลการศึกษา	61
อภิปรายผล	62
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	69
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ	70
ภาคผนวก ข สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ประเมิน	72
ภาคผนวก ค โครงสร้างแบบฝึกขบวนการคิด สาระประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริม	
ทักษะการคิด	75
ภาคผนวก ง คู่มือการใช้แผนการจัดการเรียนรู้	77
ภาคผนวก จ แบบวัดทักษะการคิด	91
ภาคผนวก ฉ แบบตรวจสอบความเหมาะสมของแบบวัดทักษะการคิด	130
ภาคผนวก ช แบบประเมิน แบบวัดทักษะการคิด	137
ภาคผนวก ซ แบบตรวจสอบ แบบประเมินแบบวัดทักษะการคิด	
สาระประวัติศาสตร์	142

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ฉ แบบตรวจสอบ แผนการจัดการเรียนรู้	147
ภาคผนวก ฉ แบบตรวจสอบความเหมาะสมของแบบฝึกยูนั้กคิด สาระประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด	154
ภาคผนวก ฉ แบบประเมินแบบฝึกยูนั้กคิดสาระประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด	166
ภาคผนวก ฉ แบบตรวจความเหมาะสมของแบบประเมิน แบบฝึกยูนั้กคิด สาระประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด	172
ประวัติผู้เขียน	177

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินแบบฝึกชุดที่ 1 ดวงอาทิตย์พิชิตเวลา	48
2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินแบบฝึกชุดที่ 2 ดวงจันทร์ผันแปรวันเวลา	49
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินแบบฝึกชุดที่ 3 ความต่างของเวลา	47
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินแบบฝึกชุดที่ 4 ลำดับเวลา	48
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินแบบฝึกชุดที่ 5 เวลากับเหตุการณ์	49
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินแบบฝึกชุดที่ 6 ภาพและเวลา	50
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบฝึกยูวนักคิดรวมทั้ง 6 ชุด	51
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินแบบวัดทักษะการคิด ชุดที่ 1 วงกลมรอบคำที่สัมพันธ์กัน	52
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินแบบวัดทักษะการคิด ชุดที่ 2 การโยงเส้นจับคู่	53
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินแบบวัดทักษะการคิด ชุดที่ 3 กากบาททับภาพที่ถูกต้อง	54
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินแบบวัดทักษะการคิด ชุดที่ 4 เลือกระบายสีในคำตอบ	55
12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินแบบวัดทักษะการคิด ชุดที่ 5 เติมคำลงในช่องว่าง	56
13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินแบบวัดทักษะการคิด รวมทั้ง 5 ชุด	57
14 รายละเอียดผลการหาค่าความสอดคล้องความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (IOC) ของแบบวัดทักษะการคิด	135
15 รายละเอียดผลการหาค่าความสอดคล้องความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (IOC) ของแบบประเมินแบบฝึกยูวนักคิด	146

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
16	รายละเอียดผลการหาค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (IOC) ของแบบประเมินสาระประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านวังดิน จังหวัดลำพูน	151
17	รายละเอียดผลการหาค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (IOC) ของแบบฝึกยูนักรักคิด	161
18	รายละเอียดผลการหาค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (IOC) ของแบบประเมินแบบฝึกยูนักรักคิด	176

สารบัญภาพ

รูป		หน้า
1	แผนภูมิแสดงโครงสร้างทฤษฎีสติปัญญาสามสรของสเติร์นเบอร์ก	13
2	ผังมโนทัศน์แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง เวลาพาคิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	34
3	ผังมโนทัศน์แสดงตัวชี้วัด สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง เวลาพาคิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	35
4	ผังมโนทัศน์แสดงสาระการเรียนรู้ สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง เวลาพาคิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	36